Waardevol Tiel

WERKGROEP VOOR CULTUURHISTORIE EN LEEFOMGEVING

UITGAVE MEI 2026 NO. 5

WAARDEVOL TIEL
voortzetting van
Milieuwerkgroep Tiel
www.waardevoltiel.nl

Voorzitter:
Arnoud Reijnen

Secretaris: John van Mil
De Kranshof 86
4005 DC Tiel
john@vanmil-tiel.nl
06-53757004

Penningmeester
vacant

contributies/donaties
ING betaalrekening:
NL17INGB0003386081
t.n.v.
"WAARDEVOL TIEL"
werkgr cultuurhistori/leef-
omg. te Tiel
BIC : INGBNL2A

Info en contact:
waardevoltiel@gmail.com

Redactie: Ton Schiltmans

Bomen zijn geen straatmeubilair

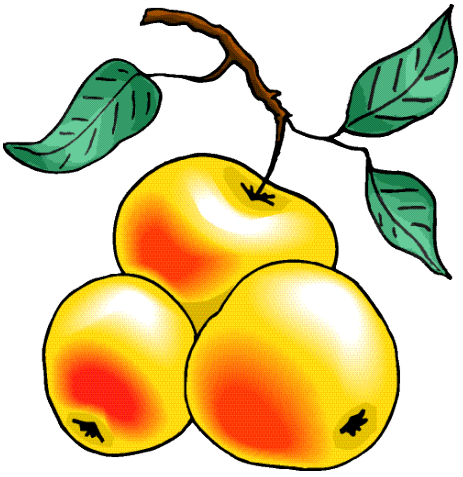

De gemeente is in letterlijke zin flink aan de weg aan het timmeren. Niet alleen in de binnenstad, waar de rioolering in het geheel vernieuwd wordt, maar ook daarbuiten, waar al te hobbelige fietspaden en hoofdwegen aangepakt worden. Helaas moesten en moeten daarbij talloze bomen verdwijnen. Gezonde bomen die over het algemeen in de kracht van hun leven zijn en lang nog niet van ouderdom wankel of kaprijp. Soms moesten ze weg wegens het veroorzaken van schade aan de bestrating door wortelopdruk, soms omdat er het te vernieuwen riool onder lag. Anderzijds gaan er ook laanbomen weg aan de ene wegzijde om reden van riool en kabelwerken en aan de andere wegzijde omdat het als laan niet oogt wanneer aan de ene zijde volwassen bomen staan en aan de andere zijde jonge aanplant. Ja, er is iets voor te zeggen, maar het gaat hier niet om straatmeubilair en elke volwassen boom telt geweldig voor de CO_2 opvang. Aleer een jonge boom die capaciteit evenaart zijn we twintig jaar verder. Je kunt je ook afvragen of een kapvergunning niet te soepel wordt verstrekt. Voor wijzigingen in een voormalig Bestemmingsplan gold bijvoorbeeld het strenge credo 'nee tenzij' , terwijl dat in het tegenwoordige Omgevingsplan 'ja, mits' is geworden. Mogelijk wordt die versoepeling ook gehanteerd als het om een kapvergunning gaat. Dat lijkt voor de kap van het populierenbosje op de hoek van Papesteeg en Teisterbantlaan, waar voorheen een honden-

trainingsclub haar stek had, ook het geval te zijn geweest. Daar moesten de volgroeide Italiaanse populieren weg omdat er een school gebouwd gaat worden. Maar waarom gelijk dan maar allemaal omgezaagd? Jawel, er staan er nu nog vijf, juist op de perceelscheiding met de achterburen. Maar ons lijkt het dat er meer behouden hadden kunnen worden; het is ons niet helemaal duidelijk gemaakt waarom die bomen allemaal weg moesten. Er stonden tenminste een aantal bomen aan de buitenrand van enkele geprojecteerde parkeervakken. Die hadden behouden kunnen blijven. Want juist zo'n bosje in bebouwd gebied kan heel wat betekenen, niet alleen voor CO2 opvang, maar ook als biologisch hotspotje en springplank naar andere groengebieden in bebouwd gebied en daarbuiten. Weliswaar is er een herplantplicht, maar die boompjes komen niet allemaal bij de nieuwe school en het duurt alvorens die echt goed functioneren, als zij al de kans krijgen volwassen te worden. Jammer dus, jammer voor de binnenstadse natuur. Het lijkt er soms op dat de bomenrooiers zoveel enthousiasme in hun stiel weten te leggen, dat zij niet van ophouden weten. Maar zij nemen de besluiten niet, dat doet de vergunningverstrekker. Diens credo zou moeten zijn: Kapvergunning? Nee, tenzij!

De bank van Werkendam

De watersnood van 1953, waardoor in ons collectieve geheugen vooral de Zeeuwse eilanden werden getroffen, zette ook grote delen van Noord-Brabant en Zuid-Holland onder metershoog water. Een van die gebieden betrof het in de Biesbosch gelegen dorp Werkendam: een kleine gemeenschap die in de berichtgeving van die tijd gemakkelijk over het hoofd kon worden gezien. Maar voor de redactie van de Tielse Courant lag het dorp aanzienlijk dichter in de beurt dan Zeeland en zij wijdde een flinke rapportage aan de Werkendamse beproevingen.

Deze met veel foto's geïllustreerde rapportage, bleek de emoties van de Tielenaren terdege los te maken. Het zal hen vast hebben herinnerd aan de nog maar zo kort voorbije oorlogsjaren, waarin de Tielenaren in hun ellende niet alleen bleven staan, maar wederopbouwhulp ontvingen van Hilversum en zelfs het Amerikaanse Richmond, wat zij als een warme omhelzing ervoeren. Er was in ieder geval weinig meer dan die foto's in de krant nodig om de bevolking en bestuurders van Tiel spontaan in beweging te zetten tot hulpbetoon aan het zo zwaar getroffen Werkendam. Die hulp was massaal en ging dwars door de toen nog zo verzuilde samenleving heen. Tiel adopteerde het dorp met een grenzeloos enthousiasme en wilde met alle geweld de omhelzing geven die zij eerder van Hilversum en Richmond hadden ondervonden. Daar leken zij in geslaagd te zijn, want in het daarop volgende jaar werd namens het dorpsbestuur van Werkendam een dubbele bank geplaatst nabij de fontein in het Kalverbos, met daarop een plaquette waarin Werkendam haar dank uitsprak voor de door Tiel en de Tielenaren betoonde hulp. Een degelijke, onverwoestbaar gemetselde bank was het, met houten zitting en rugleuning, waarvan het toegepaste vakmanschap al een lust was om te zien. Een bank waarvan de soliditeit garandeerde dat hij meer dan een mensenleven mee zou gaan. Maar ja, zonder dat iemand het in de gaten had gekregen, was de bank enkele tientallen jaren later verdwenen. Daar kwamen wij pas onlangs achter, middels een oude archieffoto uit 1954, waarop de onthulling van de bank werd weergegeven met de Werkendamse delegatie en de Tielse burgemeester, Cambier van Nooten. Er had dus een bank van historische waarde en betekenis gestaan in het Kalverbos. Maar waarom was die bank verdwenen? Daar wilde Waardevol Tiel wel eens de reden van weten. Peter Schipper deed navraag, maar wist niet meer te achterhalen dan dat de bank waarschijnlijk niet paste bij een nieuw soort standaard bank met gemeenteschildje, die op meerdere plaatsen in en om de binnenstad waren neergezet. Maar, zo kwam hij te weten, de plaquette was bewaard gebleven. Daarop rees het plan om het gemeentebestuur te bewegen de bank te herbouwen. Daartoe was de gemeente bereid en jawel, hij staat er weer deze prachtige bank, op exact dezelfde plaats waar hij in 1954 was gemetseld. Door als een van de eersten op de bank

plaats te nemen heeft Peter Schipper de bank officieus in gebruik gesteld. (Zie de foto van Jan van Doesburg.)

Rectificaties

Twee rectificaties op artikelen in het vorige maandblad.
De eerste betreft het artikel over het Lingerijck park. Daarin is sprake van een Leadersubsidie van €10.000. Deze subsidie blijkt echter de lieve som van €100.000,- te bedragen. In de ons aangereikte gegevens waarop het artikel was gebaseerd was een nul weggevallen.

De tweede rectificatie gaat over een fout in het artikel over Mary Dresselhuis. Daarin werd gesteld dat Mary op het Tielse gymnasium een klasgenote was van Menno ter Braak. Dat blijkt te moeten luiden dat Mary een studiegenote van ter Braak was. Ter Braak was ook enkele jaren ouder dan Mary. Wel nam zij met hem en enkele andere studiegenoten deel aan het schooltoneel.

Komende vergadering donderdag 21 mei. Deze vergadering geldt tevens als jaarvergadering.
Aanvang 19.30 uur. Plaats: Kerkstraat 32.

Agenda Algemene Leden Vergadering Waardevol Tiel 21-5-2026
1. Opening
2. Verslag ALV 16-10-2025
3. Mededelingen en (ingekomen) stukken
4. Bestuurlijke situatie
4.1. Aan/aftredende bestuursleden, wel/niet herkiesbaar
5. Jaaroverzicht activiteiten
6. Financiële stukken
6.1. Publicatie
6.2. Toelichtingen
6.3. Ledenlijst/debiteuren
6.4. Baten en lasten
6.5. Balans(en)
7. Rondvraag/-mededelingen

Vergaderingen in 2026
donderdag 18 juni
donderdag 23 juli